

Beķercepti kļiņģerīši

Ainiņa no gadatirgus 8 pāriem.

Viļa Ozola horeogrāfija, tautas mūzika, tautas dziesmas vārdi.

Viļa Ozola apraksts.

Dejā – rotaļā kontrastaini mainās divas tautas melodijas – draiskā “Beķercepti kļiņģerīši” un bravūrīgā “Alutiņi, vecais brāli”. Deja piemērota deju kolektīviem, kur puiši vairs nav pusaudžu gados.

Vajadzīgi 8 butaforiski alus kausi.

Pirmais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. No skatuves labās puses dibenplāna kulisēm pa pāriem viena aiz otras deļo meitas. Iekšējās rokas sadotas, brīvā roka augstu paceltā. Katram meitu pārim seko viens puišis. Visi ar polku, sākot ar labo kāju virzās kā parādīts 1. zīm. pa deļas ceļu, nobeidz kā redzams 2. zīm.

Otrais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–4.t. Puišis ar 4 polkas soļiem apeļo ārēļo meitu, virzoties pret DC. Meita grieļas ar polku uz vietas, labo roku turot paceltu (2. zīm.). Vidējās 4 meitas sadod kreisās rokas zvaigznītēs un, kreiso roku turot paceltu, virzās pa deļas ceļu.
- 5.–8.t. Puišis ar polku seko iekšējai meitai, kā parādīts 3. zīm. Skatuves stūros esošās meitas, ar polku virzoties pa DC, aizdeļo līdz nākošam skatuves stūrim.

Trešais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–2.t. Deļotāļi, atrodoties 4. zīm. parādītās vietās, izpilda uz vietas polkas soli pa labi, pa kreisi. – Meitām pa pāriem iekšējās rokas sadotas, ārēļo tur brīvi. Puišiem rokas brīvi.
- 3.–4.t. Meitas, sadotās rokas paceļot, veido vārtiņus. Puiši un meitas ar polku mainās vietām (puiši lien) pēc tam visi pagrieļas pa labi ar seļu uz pretēļo pusi.
- 5.–8.t. Darbību atkārtojot (puiši vēļreiz lien), puiši atgrieļas skatuves centrā un atmet meitām ar roku.

Ceturtais gājiens

(2. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. Četri puši ar kausu katrā rokā iznāk no skatuves kreisās malas dibenplāna kulises ar pušu kustību, sākot ar labo kāju – virzās vispirms pa skatuves vidu (5. zīm) uz priekšplānu, pēc tam pa dejas ceļu. Četri skatuves malās stāvošie puši bez kausiem, ieraugot pārējos ar alus kausiem rokās, priecīgi berzē plaukstas. Meitas skatuves malās pa četrām aiziet un nostājas pūlišos.

Piektais gājiens

(2. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. Četri puši ar kausiem centrā ar pušu kustību, sākot ar labo kāju, turpina virzīties pa DC. Pārējie 4 puši ar to pašu kustību, bet sākot ar kreiso kāju, virzās pret DC (6. zīm.). Meitas skatuves malās vēro.

Sestais gājiens

(2. mūz. daļa/8 t.)

- 1.t. Stāvot platstājā 7. zīm. parādītās vietās, puisis, kuram ir divi kausi, ar kreiso roku pasniedz vienu kausu kaimiņam,
- 2.t. Otrs puisis ar kreiso roku paņem pasniegto kausu no apakšas (satver kausa dibenu).
- 3.t. Otrs puisis pārņem kausu aiz roktura labajā rokā.
- 4.t. Abi kaimiņu puši vīrišķīgi sasit paceltas kreisās rokas.
- 5.–8.t. Puši pa pāriem kreiso roku satvērienā, sākot ar labo kāju, izpilda pušu kustības 5.–8.t. darbību, griežoties DCV (8. zīm.). Nobeigumā atkal nostājas ar seju viens pret otru. Meitas 6. gājiena laikā aiziet dibenplānā, nostājas pa četrām grupiņā un gatavojas pārtraukt pušu izdarības.

Septītais gājiens

(2. mūz. daļa/tikai 3 t.)

- 1.t. Puši pa pāriem ar seju viens pret otru, piesistot sānis labo kāju, vienlaicīgi atvēzē kausu pa labi.
- 2.t. Stāvot platstājā, kaimiņi sasit kausus.
- 3.t. Puši, ceļot labo roku augšup, gatavojas kausu izdzert. (Ar pēkšņi sekojošo ātro mūziku meitas dzeršanu pārtrauc.)

Astotais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. Meitas ar strauju polkas soli, sākot ar labo kāju, nāk starp pušiem uz priekšplānu (9. zīm.). Ik pa divām viena aiz otras apdejo vispirms vienu puisi, pēc tam otru., un beigās nostājas ar seju pret skatuves vidu (9. zīm.). Puši neapmierināti stāv uz vietas.

Devītais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–6 t. Meitas skatuves vidū pa pāriem labo elkoņu satvērienā uz vietas griež strauju polku (10. zīm.). Puiši ar gājienu soli, virzoties kā parādīts 10. zīmējumā, aiziet dibenplānā.
- 7.–8.t. Meitas ar polku iziet uz skatuves malām.

Desmitais gājiens

(2. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. Puiši, izpildot puišu kustību, pa diviem blakus nāk vispirms pa skatuves vidu uz priekšplānu. Pēc tam, šķiroties uz abām skatuves malām, apiet aplītī, kā parādīts 11. zīmējumā. Beigās visi puiši skatuves priekšplānā izveido vienu līniju (12. zīm.). Jāievēro, ka tie četri puiši, kuri atrodas skatuves labajā pusē, kustību sāk ar kreiso kāju, kreisās malas puiši sāk ar labo kāju. Meitas skatuves malās vēro puišus.

Vienpadsmitais gājiens

(2. mūz. daļa/8 t.)

- 1.t. Puiši piesit pa labi labo kāju, vienlaicīgi arī roku vēzē ar kausu pa labi.
- 2.t. Puiši, stāvot platstājā, sasit kausus.
- 3.t. Paceļ kausu, lai izdzertu.
- 4.t. Sāk dzert.
- 5.–6.t. Puiši dzerot paceļ kausa dibenu vēl augstāk, paši atliec augumu atpakaļ.
- 7.t. Puiši labo roku pagriež ar kausa dibenu uz augšu, – rāda, ka tas izdzerts tukšs.
- 8.t. Puiši ar akcentu parāda uz augšu kreisās rokas īkšķi – garšoja labi! Meitas vēro skatuves malās.

Divpadsmitais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t.)

- 1.–8.t. Meitas ar strauju polkas soli, virzoties kā parādīts 13. zīmējumā, dejas ceļam pretējā virzienā, izveido savu gatves malu skatuves kreisajā pusē. Puiši ar gājienu soli pa dejas ceļu dodas uz skatuves labo malu, noliek malā kausus un nostājas ar sejām pret meitām (14. zīm.).

Trīspadsmītais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t. x 4)

Rotaļas turpinājumā dejojāji pa pāriem, satiekoties dībenplānā gatves pretējo malu meitai un puisim, – ar savu izdomātu kustību virzās 4 takšu laikā uz priekšplānu un nostājas atkal katrs savā pusē gatves priekšējā galā.

Ik pēc 4 taktīm nākošajam pārim dodoties uz priekšplānu, 32 takšu laikā visi ir paguvuši parādīt savu solo darbību, un atgriezušies savās sākuma vietās.

Gatvē stāvošie uz aizmuguri virzās ar pievilciena soli.

Jo atjautīgāk katrs pāris būs izdomājis savu solo darbību, jo lielāka būs pārējo dejojāju un skatītāju atsauce.

Šeit var izmantot visus pa pāriem izpildāmos latviešu tautas deju elementus – polkas dažādos satvērienos un aptvērienos, galopu, palēciena soli, rupumsoli, lītenieti, pacēlienus un nešanu uz rokām utt.

Četrpadsmitais gājiens

(1. mūz. daļa/8 t. x 2)

1.–4.t. Gatvē pretī stāvošie dejojāji pa pāriem (tie paši pāri) ar polku iziet 15. zīm. parādītā šahveida izvietojumā.

5.–8.t. un 1.–8.t. Katrs pāris izpilda uz vietas vai nedaudz pavirzoties, savu jau iepriekš parādīto solo “numuru”. Mūziku spēlē arvien ātrāk, kustības straujums pieaug.

Rotaļu aprauti strauji nobeidzot var vēl visi nosaukt kādu piemērotu izsaucienu, vai vispārējā jautrībā pat vairākus (piem., “pietiek!”, “viss!”, “gana!”, “kur mans kauss?”, “saimnieks gaida!” u.c.)

KUSTĪBU APRAKSTS

Puišu kustība

(8 taktis)

- 1.t. – Trīs soļi uz priekšu, sākot ar labo kāju.
- 2.t. – Trīs soļi, sākot ar kreiso kāju.
- 3.t. – Izpildot pilnu apgriezieni pa labi, trīs reizes palecas uz labās kājas. Kreisā kāja, ceļi nedaudz liekta, pacelta uz priekšu.
- 4.t. – “viens” – solis uz priekšu ar kreiso kāju.
– “divi” – solis ar labo kāju.
– “trīs” – solis ar kreiso kāju.
– “četri” – neliels palēciens uz priekšu uz kreisās kājas.
- 5.–7.t. – Atkārto 1.–3.t. aprakstīto darbību.
- 8.t. – “viens, divi, trīs” – trīs kāju piesitieni (kreisā, labā, kreisā) 2. pozīcijā (platstājā).
– “četri” – pauze.

Dejā šo kustību vienai daļai puišu nākas izpildīt, sākot ar kreiso (pretējo) kāju. Tajā gadījumā arī griezieni 3. un t. taktī jāizpilda pa kreisi.

Dziesmas teksts

Dejas muzikālo pavadījumu izpilda kopā ar dziedāšanu. Jādzied sekojoši:
Pirmajā, otrajā, trešajā gājienā (meitu daļā) dzied:

Beķercepti kliņģerīši   2x
Dzirnavāsi bīdelēt'   2x

Piens un bišu medutiņis   2x
Tek no liepu lapiņām.   2x

Beķercepti kliņģerīši   2x
Ēdelšteina bīdelēt'   2x

Ceturtajā, piektajā, sestajā gājienā (puišu daļā) dzied:

Alutiņi, vecais brāli,   2x
Tu par mani vecākais.   2x

Es piedzimu tev' atradu   2x
Es nomiršu tu paliksi.   2x

Alutiņi, bāleliņi,   2x
Tu gul' mucas dībenā.   2x

Septītajā gājienā pagūst izdziedāt tikai 3 taktis:

Cik es tevi kustināju,
Tik tu mani ...

Astotā, devītā gājienā dzied:

Beķercepti kliņģerīši   2x
Dzirnavāsi bīdelēt'   2x

Piens un bišu medutiņis   2x
Tek no liepu lapiņām.   2x

Desmitā, vienpadsmitā gājienā dzied:

Alutiņi, bāleliņi,   2x
Tu gul' mucas dībenā.   2x

Cik es tevi kustināju,   2x
Tik tu mani lustināji.   2x

Divpadsmitajā gājienā dzied:

Beķercepti kliņģerīši   2x
Dzirnavāsi bīdelēt'   2x

Trīspadsmitajā gājienā nedzied.

Četrpadsmitajā gājienā dzied:

Lustīgs tēvs un māmuliņa   2x
Dēls noķēra cielaviņ'   2x

Tā nebija cielaviņa   2x
Tā bij' dēla līgaviņ'   2x

Dejisi Bercepsi Klingeri Zimfimi

<p>1. Zim.</p>	<p>2. Zim.</p>
<p>3. Zim.</p>	<p>4. Zim.</p>
<p>5. Zim.</p>	<p>6. Zim.</p>
<p>7. Zim.</p>	<p>8. Zim.</p>

<p>9. Zim.</p>	<p>10. Zim.</p>
<p>11. Zim.</p>	<p>12. Zim.</p>
<p>13. Zim.</p>	<p>14. Zim.</p>
<p>15. Zim.</p>	<p>16. Zim.</p>

Tirgus ainina

Jevads Bekerecepti klingūnī

Musical notation for the first staff, 3/4 time signature, treble clef, key signature of one sharp (F#).

① Jantri

Musical notation for the second staff, 2/4 time signature, treble clef, key signature of one sharp (F#).

Bekerecepti klingūnī, bekerecepti klingūnī,

Three circled numbers 1, 1, 1 grouped by a bracket with 3x next to it.

Two empty musical staves.

Three circled numbers 2, 2, 2 grouped by a bracket with 3x next to it.

Musical notation for the third staff, 2/4 time signature, treble clef, key signature of one sharp (F#).

Dzirnavāsi biidelēt, dzirnavāsi biidelēt!

② 3x

Two circled numbers 1, 1 grouped by a bracket with 2x next to it.

Two empty musical staves.

②

Musical notation for the fourth staff, 3/4 time signature, treble clef, key signature of one sharp (F#).

Alutiņi, veceis brāli, tu par mani vecākaši,

Two circled numbers 2, 2 grouped by a bracket with 2x next to it.

Two empty musical staves.

Three circled numbers 1, 1, 1 grouped by a bracket with 7x next to it.

Musical notation for the fifth staff, 4/4 time signature, treble clef, key signature of one sharp (F#).

Alutiņi, veceis brāli, tu par mani vecākaši.

Four circled numbers 1, 1, 1, 1 grouped by a bracket with 7x next to it.